

Sygn. akt II Ca 605/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Puchalska (spr.)
Sędziowie:	SSR del. Alicja Dubij SSO Bogdan Łaskiewicz
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko P. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 25 lutego 2013 r. sygn. akt I C 1600/12

postanawia:

I. odrzucić apelację;

II. zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Powódka M. K. wystąpiła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z 25 marca 2011 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II Ns 4646/10, którym zasądzono od powódki na rzecz P. K. kwotę 50.000 zł. Nadto wносиła o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Pozwany P. K. wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku w

sprawie II Ns 4646/10 z dnia 25 marca 2011 r. w zakresie kwoty 13.507 złotych wynikającej w punktu IV stanowiącego o zobowiązaniu powódki M. K. wobec pozwanego P. K. z tytułu spłaty wynikającej z podziału majątku wspólnego (pkt I). Nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 676 złotych tytułem opłaty sądowej (pkt II).

Sąd I instancji ustalił, że M. K. i P. K. byli małżeństwem i mają wspólnie dwoje dzieci A. i S.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 18 lutego 2010 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 1123/09 małżeństwo ich zostało rozwiązane przez rozwód z winy pozwanego. Władza rodzicielska nad małoletnimi dziećmi powierzona została M. K. i przy niej ustalono miejsce pobytu małoletnich przy jednoczesnym pozbawieniu P. K. władzy rodzicielskiej i zasądzeniu od niego na rzecz każdego z dzieci kwoty po 500 zł tytułem alimentów. W punkcie VI wyroku zasądzono od pozwanego P. K. na rzecz powódki M. K. kwotę 960 złotych tytułem kosztów procesu.

Następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 16 listopada 2011 r. sygn. akt II Ca 891/11 zmieniającym wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku o sygn. akt IV RC 753/10 zasądzono od pozwanego P. K. na rzecz powódki M. K. kwotę 13.007 zł oddalając powództwo w pozostałym zakresie i oddalając powództwo S. K. i A. K. w całości.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25 marca 2011r. dokonano podziału majątku wspólnego M. K. i P. K. w ten sposób, że majątek w postaci spółdzielczo lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w B. wraz z wkładem zgromadzonym w SM (...) o wartości 179.254,17 zł przyznane zostało na rzecz M. K. przy jednoczesnym zasądzeniu od M. K. na rzecz P. K. spłaty w wysokości 87.077,58 zł, z czego pierwsza rata w kwocie 50.000 zł miała być płatna w terminie 6 miesięcy, zaś pozostała część w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia orzeczenia. Nadto Sąd w postanowieniu tym rozstrzygnął o kosztach zasądzając m.in. od P. K. na rzecz M. K. kwotę 500 zł tytułem zwrotu połowy opłaty od wniosku.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynikało ponadto, że pismem z dnia 21 stycznia 2012 r. M. K. złożyła P. K. oświadczenie o potrąceniu z przysługującej mu wymagalnej części wierzytelności z wyroku o sygn. akt II Ns 4646/10 w kwocie 50.000 zł, wierzytelności w kwocie 558 zł z punktu III wyroku SO w Białymstoku o sygn. akt II Ca 891/11, z przysługującymi jej od byłego męża wierzytelnościami w kwocie 26.064,48 zł oraz 960 zł z wyroku SO w Białymstoku w sprawie o sygn. akt I C 1123/09 oraz kwotą 500 zł z punktu V postanowienia o sygn. akt II Ns 4646/10 i kwotą 13.007 zł z wyroku SO w Białymstoku o sygn. akt II Ca 891/11. Nadto w tym samym piśmie M. K. oświadczyła, że z pozostałej po potrąceniu kwoty 10.026,52 zł, którą winna ona zapłacić na rzecz pozwanego będzie ona comiesięcznie potrącała alimenty w kwocie po 1000 zł do wyczerpania.

Powołując się na treść art. 840 § 1 k.p.c. Sąd I instancji wskazał, że przedmiotem rozstrzygnięcia stała się skuteczność dokonania przez powódkę potrącenia kwot wynikających z zasądzonych na jej rzecz kosztów procesu, jak też świadczeń alimentacyjnych zasądzonych na rzecz pozostających na jej utrzymaniu dzieci, a w konsekwencji uznania, że w tym zakresie nie ma podstaw do egzekwowania zobowiązania powódki do zapłaty na rzecz pozwanego kwoty wynikającej z postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25 marca 2011r. którym dokonano podziału majątku wspólnego stron. W tym zakresie Sąd odwołał się do treści art. 498 § 1 i 2 k.c. i zaznaczył, że powódka zgłosiła do potrącenia kwoty z tytułu zasądzonych na jej rzecz w dotychczas toczących się między stronami procesach kosztów tych postępowań w kwotach: 500 zł z punktu V postanowienia o sygn. akt II Ns 4646/10, a także kwotę 13.007 z wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku o sygn. akt II Ca 891/11 z tytułu zwrotu kosztów utrzymania dzieci w okresie poprzedzającym uprawomocnienie się wyroku rozwodowego. W tym zakresie Sąd nie miał zastrzeżeń co do skuteczności złożonego oświadczenia o potrąceniu – wierzytelności te były wymagalne, jednorodnjawowe i przysługiwały powódce od osoby która była jej wierzycielem. Zatem w tej części powództwo podlegało uwzględnieniu.

Odmienne natomiast ocenił Sąd Rejonowy pozostałe kwoty zgłoszone przez powódkę do potrącenia. Powołując się na treść art. 505 pkt 2 k.c. podniósł, że nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności o dostarczenie środków utrzymania, jakimi są świadczenia alimentacyjne. Zwrócił ponadto uwagę, że wierzytelność ta przysuguje nie powódce, a jej dzieciom, których jest ona jedynie przedstawicielką ustawową. Do dnia wydania wyroku w sprawie

do akt nie wpłynął dokument wskazujący na cesję tych wierzytelności, co nie zmienia charakteru tych wierzytelności jako świadczeń na utrzymanie.

Sąd I instancji zaznaczył, iż w dniu 8 lutego 2013 r. do akt sprawy wpłynęły faxy pism zawierających oświadczenia o rozszerzeniu powództwa i zgłoszenie interwencji ubocznej A. K. po stronie matki M. K.. Z uwagi jednak na fakt, że do dnia wydania wyroku w sprawie nie nadesłane zostały oryginały tychże pism, oświadczenia te złożone faxem czyli w formie nie uznanej w świetle obowiązujących przepisów kodeksu postępowania cywilnego za skuteczną, należało pozostawić w aktach bez nadawania im dalszego biegu.

Mając na uwadze wnioski płynące z powyższej analizy Sąd Rejonowy uznał, że powódka mogła skutecznie potrącić kwotę 13.507 zł, a zatem powództwo jej uznać należało za zasadne do takiej właśnie kwoty. Sąd na tej podstawie co do takiej kwoty pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z 25 marca 2011 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II Ns 4646/10, który to punkcie IV zasądza od M. K. na rzecz P. K. spłatę z tytułu podziału majątku wspólnego.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. **nieważność postępowania polegającą na pozbawieniu możliwości obrony jej praw poprzez nie rozpoznanie przekształcenia przedmiotowego roszczenia i nie ustosunkowanie się sądu do zgłoszonej interwencji ubocznej oraz nie wyznaczenie stronie powodowej terminu do przedłożenia oryginałów pism z dnia 5 lutego 2013 r., co miało wpływ na treść wyroku wydanego w sprawie,**

2. **nie rozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy, poprzez brak ustosunkowania merytorycznego do przekształcenia podmiotowego roszczenia i nie ustosunkowania się do interwencji ubocznej oraz pominięcia w zakresie wyrokowania bezspornej kwoty 960 złotych określonej w punkcie VI wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku wydanego w sprawie I C 1123/09,**

3. **obrazę przepisów postępowania cywilnego poprzez:**

a) **nie wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, dlaczego Sąd I instancji nie orzekł o roszczeniu w kwocie 960 złotych,**

b) **nie wskazanie przepisu uzasadniającego pominięcie pism powódki i interwenienta ubocznego datowanych na 5 lutego 2013 r.,**

4. **obrazę przepisu prawa materialnego poprzez nie zastosowanie przez Sąd orzekający dobrodziejstwa art. 5 k.c. stawiającego prawo stosowane w pierwszeństwie przez prawem pisany.**

Podnosząc powyższe zarzuty, apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki podlegała odrzuceniu.

W ocenie Sądu Okręgowego apelacja wniesiona przez M. K. jest niedopuszczalna i z tej przyczyny nie podlegała merytorycznemu rozpoznaniu.

Zgodnie z treścią art. 370 k.p.c., sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie. Sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli podlegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji (art. 373 k.p.c.).

Wskazać trzeba, iż z treści złożonego przez M. K. środka odwoławczego wynika, że zaskarżona została nieistniejąca część wyroku Sądu I instancji. Powódka skarżyła bowiem rozstrzygnięcie sądu oddalające jej żądanie o pobawienie wykonalności tytułu wykonawczego ponad kwotę 13507 złotych. Zgodnie zaś z jednolitym w tym zakresie poglądem orzecznictwa, zaskarżone może być tylko orzeczenie istniejące. Nie można zatem wnieść środka odwoławczego od orzeczenia, które nie zostało – w rozumieniu przepisów prawa procesowego – wydane. Chodzi tu zarówno o brak orzeczenia w ogóle, jak i o brak w wydanym orzeczeniu rozstrzygnięcia w określonym przedmiocie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II PZ 39/11, Lex nr 1130377).

Podkreślić należy, że w przedmiotowym postępowaniu Sąd Rejonowy orzekał jedynie w zakresie kwoty 13.507 złotych. Wniesione bowiem uprzednio powództwo, które dotyczyło żądania w wyższej kwocie, zostało zwrócone z uwagi na jego nieopłacenie przez powódkę. W orzeczeniu z dnia 25 lutego 2012 r. Sąd I instancji rozstrzygnął zatem tylko w zakresie wyżej wymienionej kwoty i orzekał także o kosztach procesu. Przedmiotem rozstrzygnięcia nie były natomiast pozostałe roszczenia powódki, w tym podnoszona przez nią w treści apelacji kwota 960 złotych i w tym zakresie nie doszło do oddalenia żądania pozwu w tej części. Wprawdzie, Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku odniósł się do tej części żądania powództwa, w zakresie którego nie orzekał, lecz wiążąca jest jedynie sentencja orzeczenia, nie zaś jego uzasadnienie. W konsekwencji, brak było w sprawie niniejszej substratu zaskarżenia.

Na marginesie podnieść trzeba, iż w zaistniałej sytuacji apelującej przysługiwałoby uprawnienie do żądania uzupełnienia wyroku Sądu I instancji na zasadzie art. 351 k.p.c. i dopiero po rozstrzygnięciu tegoż wniosku, mogłaby ona złożyć środek zaskarżenia od tegoż orzeczenia. Możliwe jest także dochodzenie pozostałej części żądania w odrębnym postępowaniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c. jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego postanowiono na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Powódka przegrała postępowanie apelacyjne i w konsekwencji, winna ponieść należne pozwanemu koszty zastępstwa procesowego, których wysokość ustalono w oparciu o § 6 pkt 5 i § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., nr 461 tekst jednolity).